

สมุดปกขาว (White Paper)

พื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพนอกเขตพื้นที่คุ้มครอง
โดยชุมชนในพื้นที่ อ.จะนะ และ อ.เทพา

เสนอต่อ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

โดย

กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งบ้านสวนกง

วิสาหกิจกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารทะเลบ้านนาทับ

กลุ่มธนาคารปูม้า บ้านบ่อโชน

องค์กรชุมชนประมงใหม่สะกอมเทพา

กลุ่มประมงพื้นบ้าน บ้านกรงอิตำ

ธนาคารปูม้า ห้วยเขื่อนปากน้ำเทพา

กลุ่มเทใจให้เทพา

กรีนพีซ ประเทศไทย

และ

ดร. ขวลิต วิทยานนท์ (ที่ปรึกษา)

สารบัญ

	หน้า
1. บทนำ	4
2. ข้อมูลพื้นฐานด้านทะเลและชายฝั่งของอำเภอจะนะ-เทพา จังหวัดสงขลา	5
2.1 ฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของอำเภอจะนะ	
2.2 ฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของอำเภอเทพา	
2.3 ข้อมูลด้านพืชและสัตว์ชนิดพันธุ์โดดเด่น และปะการังในพื้นที่ทะเลและชายฝั่งของอำเภอจะนะ-เทพา	
2.4 ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอำเภอจะนะ-เทพา ในฐานะความมั่นคงทางอาหาร	
3. กระบวนการทำงานร่วมกับชุมชน	10
3.1 ส่งเสริมกระบวนการวิทยาศาสตร์ภาคพลเมือง (Citizen science) เพื่อเก็บข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่	
3.2 สนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนอย่างต่อเนื่อง	
3.3 การร่วมกำหนดนิยามความหมายของ “เลชุมชน” หรือ OECMs เพื่อให้ง่ายต่อการสื่อสารและเชิญชวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ให้มาเข้าร่วมการจัดการพื้นที่อย่างยั่งยืน	
3.4 การใช้ข้อมูลเพื่อออกแบบการใช้ประโยชน์จากพื้นที่โดยคำนึงถึงความหลากหลายทางชีวภาพ	
4. ข้อเสนอให้พื้นที่ทะเลและชายฝั่งอำเภอจะนะ-เทพา เป็นพื้นที่ OECMs	14
4.1 ทะเล จะนะ-เทพา	
4.2 ป่าชายหาดบริเวณตำบลนาทับ	
4.3 คลองนาทับ อำเภอจะนะ	
4.4 ป่าชายหาดในพื้นที่ระหว่างตำบลตลิ่งชันและตำบลสะกอม อำเภอจะนะ	
4.5 ป่าชายเลนบ้านเกาะแลหนัง	
5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการดำเนินการจัดการพื้นที่ทะเลและชายฝั่งของอำเภอจะนะ-เทพา	19
5.1 ด้านการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน (capacity building)	
5.2 การทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานรัฐ	
5.3 ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในพื้นที่	
5.4 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ OECMs อย่างยั่งยืน	
ภาคผนวก	23

1. บทนำ

พื้นที่ชุมชนชายฝั่งในประเทศไทยผ่านเหตุการณ์ที่สร้างความเปลี่ยนแปลงมาแล้วมากมาย ทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ มลพิษ ผลกระทบจากนโยบายการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่ง การท่องเที่ยวเกินขนาด กฎหมาย และการใช้เครื่องมือประมงทำลายล้าง ด้วยเหตุนี้หลายชุมชนจึงลุกขึ้นมารวมตัวกันต่อสู้เพื่อปกป้อง สิ่งแวดล้อม อาชีพ และวิถีชีวิตของพวกเขา ในรูปแบบของกลุ่มประมงพื้นบ้านตามชุมชนชายฝั่งในจังหวัดต่าง ๆ พวกเขาเริ่มการทำงานเชิงอนุรักษ์และปรับตัวสู่การทำประมงอย่างยั่งยืน รักษาความมั่นคงทางอาหารและความหลากหลายทางชีวภาพ นี่ไม่ใช่การต่อสู้เพียงเพื่อรักษาฐานทรัพยากรของพวกเขา แต่นี่คือการต่อสู้เพื่อทุกคนในสังคม

แม้ว่าจะมีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity: CBD) และความพยายามของชุมชนประมงชายฝั่ง รวมทั้งการอนุรักษ์ต่าง ๆ แต่ความหลากหลายทางชีวภาพใน ทะเลไทยกลับถูกคุกคามอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากทะเลและพื้นที่ชายฝั่งแบบทำลายล้าง รวมทั้งโครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลที่มีแนวโน้มจะสร้างมลพิษ และนำไปสู่การทำลายความหลากหลายทางชีวภาพ ในวงกว้าง หลายโครงการถูกตั้งคำถามอย่างมากในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชน การละเมิดสิทธิชุมชน การละเมิดสิทธิมนุษยชน และผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาวต่อฐานทรัพยากรของประเทศและภูมิภาค เช่น เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) นิคมอุตสาหกรรมจะนะ รวมทั้งระเบียงเขตเศรษฐกิจภาคใต้ (Southern Economic Corridor: SEC) และโครงการแลนด์บริดจ์ (land bridge) ที่กำลัง ถูกผลักดันอยู่ในปัจจุบัน

แม้พื้นที่ทะเลและชายฝั่งในประเทศไทยไม่มีส่วนไหนที่เชื่อมต่อกับทะเลหลวง แต่ก็พื้นที่ที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศทางทะเลขนาดใหญ่ (Large Marine Ecosystem: LME) และการมีส่วนร่วมของชุมชน ชายฝั่งในการดูแลความหลากหลายทางชีวภาพจึงเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดอันจะช่วยให้การอนุรักษ์ไปถึงเป้าหมาย ร้อยละ 30 เป็นอย่างน้อย ในฐานะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงและเป็นผู้ที่มีศักยภาพสูงที่สุดในการลงมือปฏิบัติจริง ยิ่งตอกย้ำความจริงที่ว่าชุมชนท้องถิ่นไม่เพียงแต่เป็นผู้รับนโยบายไปปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังต้องเป็นผู้นำและเป็นเจ้าของตั้งแต่การวางแผนอนุรักษ์ การจัดการทรัพยากร การติดตามและประเมินผล ไปจนถึงการมีส่วนร่วมออกแบบ การใช้ประโยชน์พื้นที่นั้น ๆ ให้สร้างนิเวศบริการ (ecosystem services) ได้อย่างยั่งยืน ตลอดจนการเข้าถึง แหล่งทุนและทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการทำงานอนุรักษ์โดยชุมชนอย่างต่อเนื่อง

นอกจากการรวมกลุ่มกันเพื่อทำงานอนุรักษ์ทะเลแล้ว ยังมีการรวมตัวเพื่อออกแบบทิศทางการพัฒนา ให้เกิดการใช้ประโยชน์พื้นที่ทะเลและชายฝั่งโดยมีความหลากหลายทางชีวภาพเป็นศูนย์กลาง (biodiversity-centric) ให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์และเพื่อปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของตลาด และสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากภาวะโลกร้อน

2. ข้อมูลพื้นฐานด้านทะเลและชายฝั่งของอำเภอจะนะ-เทพา จังหวัดสงขลา

อำเภอจะนะและอำเภอเทพา จังหวัดสงขลาเป็นอำเภอที่ต้องเผชิญกับภัยคุกคามหลายแบบ ไม่ว่าจะเป็นการประมงเกินขนาด และกฎหมายที่อนุญาตให้ใช้วนลากอวนรุน¹ ซึ่งเริ่มใช้เมื่อหลายสิบปีก่อนจนส่งผลให้ ทรัพยากรย่อยหรือ และส่งผลกระทบต่ออาชีพประมงพื้นบ้านจนทำให้ชุมชนต้องออกไปหาเงินไกลขึ้น หลังจากนั้นชุมชนยังต้องเผชิญกับภัยคุกคามจากโครงการขนาดใหญ่ไม่ว่าจะเป็น โครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา² โรงไฟฟ้าชีวมวล³ โครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย⁴ และโครงการนิคมอุตสาหกรรมจะนะ

โครงการนิคมอุตสาหกรรมจะนะได้รับการคัดค้านจากชุมชนเป็นอย่างมาก และมีการเคลื่อนไหวเพื่อหยุดโครงการจนนำไปสู่การสลายการชุมนุมโดยมีการจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ชุมนุม 37 คน⁵ แต่ภายหลังกองการมีความเห็นสั่งไม่ฟ้อง⁶ ปัจจุบันโครงการนิคมอุตสาหกรรมจะนะอยู่ในระหว่างการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ซึ่งกระบวนการทั้งหมดใกล้เสร็จสมบูรณ์แล้วและกำลังจะเตรียมนำเสนอต่อสภาพัฒนาฯ เพื่อนำส่งให้คณะรัฐมนตรีรับรอง⁷ ในขณะเดียวกันชุมชนก็เริ่มทำงานอนุรักษ์ที่เป็นรูปธรรมและเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น โดยกลุ่มอนุรักษ์ประกอบด้วยชุมชนกลุ่มเล็กกลุ่มน้อยที่กระจายตัวอยู่ตามตำบลต่าง ๆ ทั้งที่ติดและไม่ติดกับทะเล โดยกิจกรรมที่โดดเด่นคือการกำหนดโซนนิ่งด้วยการสร้างบ้านปลา หรืออุโมงค์ที่มีกตีกการร่วมกันในการดทำการประมงบริเวณนี้ การเฝ้าระวังไม่ให้เรือประมงเข้ามาทำลายบ้านปลาของชุมชน การทำธนาคารปูเพื่อลดการสูญเสียลูกปู (ธนาคารปูม้า ห้วยเขื่อนปากน้ำเทพา และธนาคารปูม้า บ้านบ่อโซน) การปรับเปลี่ยนเครื่องมือประมง การสร้างกตีกาชุมชนเรื่องเครื่องมือประมง การทำงานร่วมกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและประมงอำเภอเพื่อติดตามการทำประมงผิดกฎหมาย การ

¹ พรรณณา พาณิชเจริญ. (2556, มิถุนายน 23). คุยเรื่องลับ “เต่าไข” : กลุ่มกะ แดนจะนะผู้แหกขนบภาพจำทำประมงต้องเป็นชาย. กรีนพีซ ประเทศไทย. <https://www.greenpeace.org/thailand/story/27601/ocean-chana-fisher-women/>

² จริยา เสนพงศ์. (2566, 11 ตุลาคม) วันพิพากษาดีโละปาตานี : จากยุติโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพาสู่การประกาศยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืน. Greenpeace Thailand. <https://www.greenpeace.org/thailand/story/28659/climate-coal-teluk-patani-justice-development-intention/>

³ Gulf. (2563, 1 มีนาคม) ‘กัลฟ์’ เดินหน้า COD โรงไฟฟ้าชีวมวล กัลฟ์ จะนะ กรีน. <https://www.gulf.co.th/th/newsroom/news-and-activities/386/%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%A5%E0%B8%9F%E0%B9%8C-%E0%B9%80%E0%B8%94%E0%B8%B4%E0%B8%99%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B9%89%E0%B8%B2-cod-%E0%B9%82%E0%B8%A3%E0%B8%87%E0%B9%84%E0%B8%9F%E0%B8%9F%E0%B9%89%E0%B8%B2%E0%B8%8A%E0%B8%B5%E0%B8%A7%E0%B8%A1%E0%B8%A7%E0%B8%A5-%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%A5%E0%B8%9F%E0%B9%8C-%E0%B8%88%E0%B8%B0%E0%B8%99%E0%B8%B0-%E0%B8%81%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%99>

⁴ บริษัท ทรานส์ ไทย-มาเลเซีย (ประเทศไทย) จำกัด. (ม.ป.ป.) ผลิตภัณฑ์และบริการ. <https://www.ttm-jda.com/content/service>

⁵ พิมพ์ชนก พุกสุข. (2565, 21 มกราคม) การต่อสู้ของ ‘เหล่าแม่’ ในจะนะ: ผู้หญิงบนพื้นที่แห่งความขัดแย้งระหว่างคนกับรัฐ. The 101. <https://www.the101.world/women-and-chana/>

⁶ The Active ThaiPBS. (2565, 14 กันยายน) เครือข่ายจะนะรักษ์ถิ่น เรียกร้อง ความยุติธรรมจากรัฐ. <https://theactive.thaipbs.or.th/news/sustainable-20220914>

⁷ สงขลา โฟกัส. (2569, 15 พฤษภาคม) “SEA สงขลา-ปัตตานี” เสร็จจ.ม.ส่งสภาพัฒนา-เสนอกรม. <https://songkhlafocus.com/top-news/38748/15/>

รณรงค์สื่อสารเพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้ เด็ก เยาวชน คนในชุมชนและละแวกใกล้เคียงเข้าใจเรื่องการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เช่น การจัดทำโรงเรียนธรรมชาติ “วิชาลูกทะเล”⁸ ตลอดจนการทำท่องเที่ยววิถีชุมชน เช่น ทัวร์ “ลาตะ”^{9,10} และยังมีบางส่วนที่ทำงานขับเคลื่อนทางนโยบายด้วย

นอกจากนี้ ชุมชนยังออกแบบยุทธศาสตร์การพัฒนายั่งยืนของพื้นที่โดยคำนึงถึงการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการมีส่วนร่วม และศักยภาพโดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางที่เรียกว่า “ยุทธศาสตร์จะนะยั่งยืน” ยุทธศาสตร์นี้มี 15 ข้อซึ่งทั้งหมดจะสอดคล้องกับเป้าหมาย SDGs โดยมียุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทางทะเลโดยตรงอยู่ 4 ข้อ คือ 1) ยุทธศาสตร์ที่ว่าด้วยความมั่นคงทางอาหาร 2) การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน 3) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติ และ 4) พลังงานหมุนเวียนยั่งยืน

2.1 ฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของอำเภอจะนะ

จะนะเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมประกอบด้วยประชากรทั้งพุทธ มุสลิม และชาวไทยเชื้อสายจีน จึงมีแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่หลากหลาย เช่น วัดขวิด มัสยิดนูรุดดีน กุโบร์โบราณ นอกจากนี้ ความรู้มรดกทางวัฒนธรรมแล้ว จะนะยังมีลักษณะภูมิประเทศที่หลากหลาย โดยประกอบด้วยพื้นที่ 4 ประเภทที่เรียกว่า “ควน¹¹ ปา นา เล” และเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญ เช่น เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาเหรัง จะนะมีพื้นที่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำที่น้ำเค็มและน้ำจืดมาบรรจบกันจึงเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์ชั้นดี ประชากรที่ประกอบอาชีพตามลักษณะพื้นที่ที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ จะนะจึงมีทั้งชาวนา เกษตรกร ชาวประมง (ทั้งน้ำจืดและน้ำเค็ม) และช่างฝีมือต่าง ๆ เช่น ช่างสานกระจูด และช่างทำกรงนกเขา เป็นต้น

ฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของอำเภอจะนะอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งจากทะเลและคลองสำคัญ 2 สาย ได้แก่ คลองนาทับ และคลองสะกอม มีระบบการไหลเวียนของน้ำทั้งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม ประกอบกับการสะสมตัวของธาตุอาหารและตะกอนต่าง ๆ ของระบบนิเวศชายฝั่งทะเล (coastal ecosystem) เช่น ชายหาดที่ทำหน้าที่เป็นเขตกั้นทะเลกับแนวชายฝั่ง บริเวณนี้เป็นที่อยู่อาศัยของพืชและสัตว์ มีป่าสนทรายชายหาดซึ่งเกิดจากแรงลมพัดทรายมากองทับถมกันกลายเป็นเนินทราย (sand dunes) ซึ่งเป็นลักษณะภูมิประเทศที่หาได้ยาก มีพรรณไม้ พรรณสัตว์หายาก เป็นแหล่งอาหารของนกปลา และสัตว์ที่กรองอาหารออกจากทราย เช่น ปู กุ้ง และหอยหลากหลายชนิด

จากการจัดทำข้อมูลโดยชุมชน นักวิจัยทางชีววิทยา นักวิจัยทางเศรษฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ และการสำรวจโดยหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พบว่าทะเลและชายฝั่งอำเภอ

⁸ เกรียงไกร สุวรรณภักดี. (2562, 11 กรกฎาคม) โรงเรียนธรรมชาติ: ‘วิชาลูกทะเล’ ฝึกเด็กๆ ให้พึ่งปลาและหูกิน. The Potential. <https://thepotential.org/creative-learning/natural-school-04/>

⁹ ลาตะ เป็นภาษาสะกอม แปลว่า กินเล่น เพื่อสื่อว่าที่นี่มีอาหารทะเลเยอะจนสามารถกินเล่นแต่กับ ไม่กินข้าวก็ได้

¹⁰ รตา มนตรีวิต. (2567, 6 กันยายน) ติดอยู่กับชาวสะกอม หรอยจ้านกับอาหารทะเลสดใน ‘ทัวร์ลาตะ’ ที่ชวนท่องเที่ยวจะนะกับชาวสะกอม. <https://capitalread.co/latah-sakhom/>

¹¹ ควน เป็นภาษาถิ่นภาคใต้หมายถึง ภูเขาหิน หรือเนินสูง มักใช้เป็นพื้นที่ทำสวน

จะจะมีสัตว์น้ำที่มีมูลค่าทั้งทางเศรษฐกิจและสำคัญต่อระบบนิเวศโดยพบพันธุ์ปลาหายผึ่งกว่า 448 ชนิด และ สัตว์น้ำพวก กุ้ง ปู อย่างน้อย 40 ชนิด สัตว์พวกหอยอย่างน้อย 500 ชนิด¹² คิดเป็นปลาเศรษฐกิจอย่างน้อย 190 ชนิด และสัตว์น้ำเศรษฐกิจอื่น ๆ อีกกว่า 75 ชนิด จากการสำรวจใน 4 ตำบลของอำเภอจะนะ คือ ตำบล สะกอม ตำบลตลิ่งชัน ตำบลนาทับ และตำบลบ้านนา พบว่าห่วงโซ่คุณค่าของการทำประมงทำให้เกิดการจ้างงานรวมกว่า 1,396 คน โดยแรงงานประมงมีรายได้เฉลี่ยวันละ 300 บาทจากการทำงาน 3-8 ชั่วโมงขึ้นอยู่กับลักษณะงาน ทำให้บางคนสามารถหางานเสริมได้อีกด้วย นอกจากนั้นคนที่ไม่มีเรือกว่า 100 คนยังสามารถออกหาปลาริมชายฝั่งทะเลด้วยการทอดแหริมชายหาด หาดหอย และหาเคย¹³ ทั้งเป็นอาชีพเสริมและเป็นอาชีพหลักด้วย โดยครัวเรือนที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนประมาณ 34,327.78 บาทต่อเดือน¹⁴

2.2 ฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของอำเภอเทพา

เทพาเป็นเมืองปากน้ำชายทะเลที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน เนื่องจากตั้งอยู่กึ่งกลางพืดระหว่างเมืองสงขลา กับเมืองปัตตานีซึ่งทำสงครามกันโดยตลอด¹⁵ และด้วยเหตุที่แม่น้ำเทพา ไหลจากเทือกเขาสนกาลาศรีผ่านลงอ่าวไทยที่ปากน้ำเทพา ที่นี่จึงมีอยู่ต่อเรือมากมายไม่ว่าจะเป็นเรือสินค้าและเรือรบ

เทพาไม่ได้มีจุดเด่นที่เป็นเมืองชายทะเลเท่านั้น แต่มีระบบนิเวศที่เชื่อมโยงกันแบบ “ควน ป่า นา เล” เช่นเดียวกับจะนะ ทะเลและชายฝั่งของ อ.เทพา เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ “อ่าวปัตตานี” หรือที่ชุมชนท้องถิ่น เรียกเป็นภาษามลายูว่า “ตือโลปะปัตตานี” โดย “ตือโลปะ” แปลว่า อ่าว ส่วน “ปาตา” หมายถึง ชายหาด อ่าวปัตตานี เป็นทะเลตมและป่าชายเลน มีปากแม่น้ำ 3 สายที่ไหลลงทะเลทางฝั่งตะวันตกของอ่าว ประกอบด้วย ปากน้ำสะกอม ปากน้ำเทพา และปากคลองเกะแลหนัง ซึ่งเป็นคลองเส้นหลักของอำเภอเทพา ระบบการไหลเวียนของน้ำที่อ่าวปัตตานีมีทั้งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม ทำให้แร่ธาตุซึ่งเป็นอาหารของสัตว์น้ำไหลผ่านปากน้ำจำนวนมากที่อยู่รอบอ่าวลงสู่ทะเล ตือโลปะปัตตานีจึงมีความอุดมสมบูรณ์เอื้อต่อการทำประมงขนาดเล็ก และเป็นแหล่งประมงพื้นบ้านที่สำคัญของภาคใต้ตอนล่าง¹⁶

¹² Swennen, C., Moolenbeek, R.G., Ruttanadukul, N., Hobbelink, H., Dekker, H. & Hajisamae, S., 2001. The molluscs of the Southern Gulf of Thailand. BRT. 211 pp.

¹³ กรีนพีซ ประเทศไทย. (2566). เสี่ยงแห่งจะนะ. <https://www.greenpeace.org/static/planet4-thailand-stateless/2023/11/142a53b0-greenpeace-voice-of-chana-report.pdf>

¹⁴ กรีนพีซ ประเทศไทย. (2566). เสี่ยงแห่งจะนะ. Greenpeace Thailand, Voice of Chana, November 2023.

<https://www.greenpeace.org/static/planet4-thailand-stateless/2023/11/142a53b0-greenpeace-voice-of-chana-report.pdf>

¹⁵ กรีนพีซ ประเทศไทย. (2561, พฤษภาคม) ตือโลปะปัตตานี วิถีการพัฒนอยั่งยืน: การประเมินผลกระทบทางสุขภาพโดยชุมชน กรณีโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา. <https://archive.greenpeace.or.th/report/Teluk-Patani-Sustainable-Livelihood-and-CHIA.pdf>

¹⁶ กรีนพีซ ประเทศไทย. (2561, พฤษภาคม) ตือโลปะปัตตานี วิถีการพัฒนอยั่งยืน: การประเมินผลกระทบทางสุขภาพโดยชุมชน กรณีโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา. <https://archive.greenpeace.or.th/report/Teluk-Patani-Sustainable-Livelihood-and-CHIA.pdf>

สัตว์เศรษฐกิจที่พบในทะเลและลำคลองในป่าชายเลน อ.เทพา ได้แก่ ปลาหลังเขียว ปลาทุ ปลาอินทรี ปลาจาระเม็ด ปลาเต้าเตี้ย ปลาโคบ ปลากระบอก ปลาดุกทะเล ปลาสาก ปลาช่อนทะเล ปลาโหมงาม ปลาเก๋า ปลาโอ นอกจากนี้ในพื้นที่ชายหาดยังพบสัตว์น้ำเศรษฐกิจหลากหลายชนิด เช่น หอยเสียบ หอยแครง เคย กุ้งหลายสายพันธุ์ หอยแมลงภู่ หอยครง หอยนางรม ปูดำ แมงดาทะเล¹⁷

รายได้ต่อครัวเรือนของชาวประมงพื้นบ้านใน อ.เทพา จ.สงขลา เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 25,000-30,000 บาท ไม่นับรวมรายได้เสริมจากการปลูกผักและแปรรูปอาหารขาย เช่น การทำ กะปิ กุ้งแห้ง ปลาแห้ง¹⁸

2.3 ข้อมูลด้านพืชและสัตว์ชนิดพันธุ์โดดเด่น และปะการัง ในพื้นที่ทะเลและชายฝั่งของจะนะ-เทพา

จากการจัดทำข้อมูลทรัพยากรของชุมชน พบสัตว์ชนิดที่มีความโดดเด่น (iconic species) ได้แก่ ฉลามวาฬ (*Rhincodon typus*) เต่าตนุ (*Chelonia mydas*) โลมาหลังโหนก (*Sausa chinensis*) ปลาอินทรี ปูม้า หอยเสียบ (*Latona spp.*) แอ้งสงขลา (*Leiolepis boehmei*) และนากเล็กเล็บสั้น (*Aonyx cinereus*) รวมทั้งระบบนิเวศบริเวณเกาะขามที่มีปะการังชนิดต่าง ๆ เช่น ปะการังรังผึ้ง (*Goniastrea sp.*) ปะการังจาน (*Turbinaria sp.*) ปะการังโขด (*Porites lutea*) ปะการังช่องเล็ก (*Montipora sp.*) ปะการังโขด (*Porites sp.*) ปะการังดอกกะหล่ำ (*Pocillopora sp.*) ดาวเปราะ หนอนทะเลบางชนิด เม่นดำหนามยาว (*Diadema setosum*) เป็นต้น

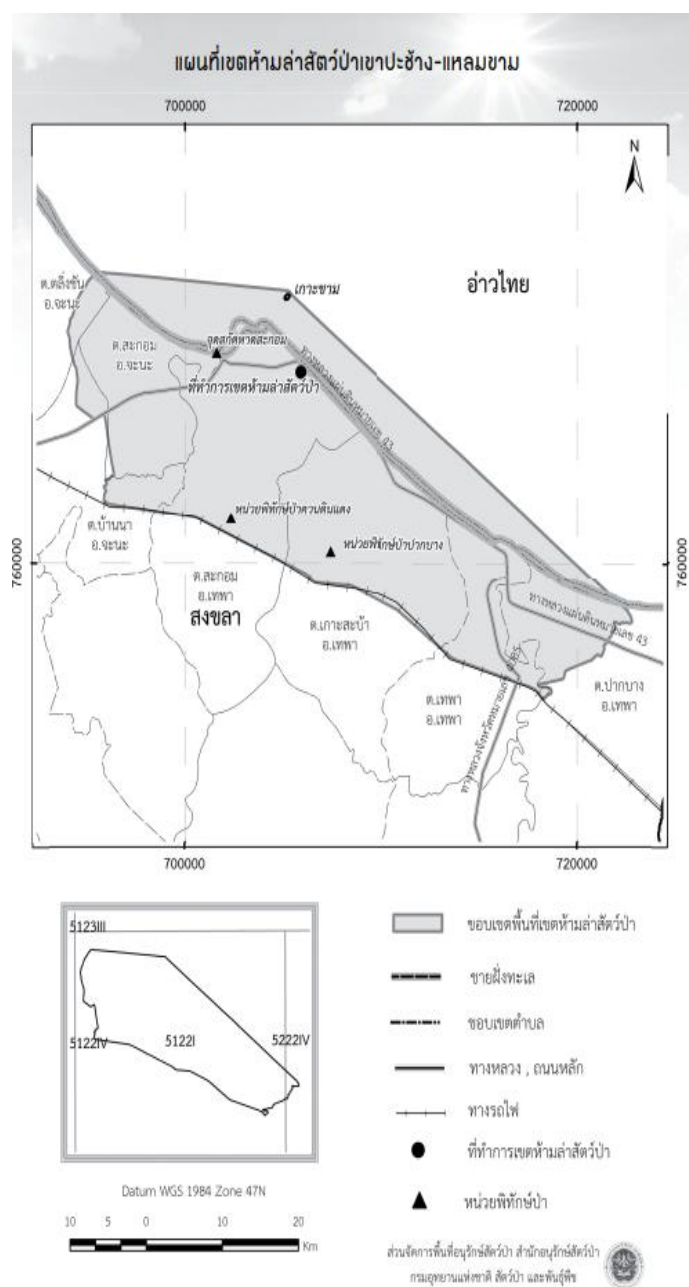
สำหรับชายหาดและป่าชายหาด มีการค้นพบพืชอย่างน้อย 40 ชนิด และชนิดที่มีความโดดเด่นเป็นสัตว์เฉพาะถิ่น (endemic species) คือ แอ้งสงขลา (*Leiolepis boehmei*) ที่อยู่ในสถานะมีแนวโน้ม ใกล้สูญพันธุ์ (vulnerable: VU) และอาศัยอยู่เฉพาะในระบบนิเวศป่าชายหาดในบางแห่งของ จ. นครศรีธรรมราช ลงมายังสงขลาและปัตตานีเท่านั้น¹⁹ ชายหาดและป่าชายหาดถูกคุกคามจากการใช้ประโยชน์จากที่ดินโดยขาดการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

¹⁷ กรีนพีซ ประเทศไทย. (2561, พฤษภาคม) ตี้อะละปัตตานี วิถีการพัฒนอยั่งยืน: การประเมินผลกระทบทางสุขภาพโดยชุมชน กรณีโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา. <https://archive.greenpeace.or.th/report/Teluk-Patani-Sustainable-Livelihood-and-CHIA.pdf>

¹⁸ กรีนพีซ ประเทศไทย. (2561, พฤษภาคม) ตี้อะละปัตตานี วิถีการพัฒนอยั่งยืน: การประเมินผลกระทบทางสุขภาพโดยชุมชน กรณีโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา. <https://archive.greenpeace.or.th/report/Teluk-Patani-Sustainable-Livelihood-and-CHIA.pdf>

¹⁹ วิภาวดี แอมสูงเนิน. (2567, 30 สิงหาคม). วิมานแอ้ง : เรื่องราวของ ‘แอ้งสงขลา’ ป่าชายหาด และระบบนิเวศของ อ.จะนะ สงขลา. กรีนพีซ ประเทศไทย. <https://www.greenpeace.org/thailand/story/53479/chana-songkla-iguana- and-biodiversity/>

อย่างไรก็ตามจะจะมีพื้นที่ที่นับว่าเป็นพื้นที่คุ้มครองแล้ว บางส่วนที่จะถูกกันออกคือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะช้าง-แหลมขามที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งในอำเภอจะนะและอำเภอเทพา

รูปภาพที่ 1: แผนที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะช้าง-แหลมขาม

2.4 ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจะนะ-เทพา ในฐานะความมั่นคงทางอาหาร

นอกจากความหลากหลายทางชีวภาพทั้งด้านชนิดและระบบนิเวศย่อยแล้ว ทะเลชายฝั่งจะนะและเทพา ยังให้บริการจากนิเวศที่สำคัญคือ “ด้านความมั่นคงทางอาหาร” โดยอาหารทะเลจาก อ.จะนะ ถูกส่ง

ไปขายยัง 18 จังหวัด และส่งออกไปอีก 6 ประเทศ ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย²⁰ สำหรับอาหารทะเลจาก อ.เทพา จะถูกส่งไปขายที่ตลาดนัด (ในรูปแบบอาหารสดและแปรรูป เช่น ปลาแห้ง กุ้งแห้ง กะปิ) โรงงานแปรรูปอาหาร ตลาดมหาชัย ตลาดในกรุงเทพฯ ผู้รับซื้อจากมาเลเซีย และส่งออกไปยังต่างประเทศ เช่น อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น และบังคลาเทศ²¹

ยามเกิดภัยพิบัติในประเทศ เช่น ในกรณี Covid-19 ชาวชุมชนจะนะ ได้รับรวบรวมส่งอาหารทะเลแปรรูปและปรุงสุกไปช่วยเหลือชาวคลองเตยในกรุงเทพฯ²² นอกจากนี้ ในสถานการณ์น้ำท่วมในเขตภาคอีสาน ชาวบ้านปากบางบ่อโชนได้ร่วมกันช่วยเหลือผู้ประสบภัย โดยร่วมกันระดมเงินจากการขายสัตว์น้ำมาส่งมอบให้กับพี่น้อง ผู้ประสบภัย²³ ตลอดจนสถานการณ์น้ำท่วมใน จ. สงขลา เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2568 ที่ผ่านมาทางชุมชนได้เปิดครัวเพื่อสนับสนุนหน่วยบรรเทาสาธารณภัยและผู้ประสบภัยพิบัติ²⁴

3. กระบวนการทำงานร่วมกับชุมชน

พื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพนอกเขตพื้นที่คุ้มครอง หรือ Other Effective area-based Conservation Measures (OECMs) ถูกกล่าวถึงอย่างเป็นทางการในการประชุม CBD เมื่อปี 2561 เนื่องจากที่ประชุมตระหนักว่านอกจากการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในรูปแบบของพื้นที่คุ้มครอง (protected areas) แล้วยังปรากฏรูปแบบการอนุรักษ์เชิงพื้นที่ (area-based conservation) อื่น ๆ ที่ไม่ใช่พื้นที่คุ้มครองตามคำนิยามขององค์การระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (The International Union for Conservation of Nature: IUCN) ด้วย เรียกว่า “พื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพนอกเขตพื้นที่คุ้มครอง” หรือ OECMs โดยที่ประชุม CBD ได้ให้นิยาม OECMs ว่าหมายถึงพื้นที่อื่น ๆ ที่ไม่ใช่พื้นที่คุ้มครองซึ่งมีการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในธรรมชาติ หน้าที่และบริการของระบบนิเวศ วัฒนธรรม จิตวิญญาณ สังคมเศรษฐกิจและคุณค่าอื่น ๆ ของท้องถิ่นโดยรวมอย่างยั่งยืนในระยะยาว

²⁰ สุธาสนีย์ จันทรเสนา. (2567) โลกทัศน์ทางเศรษฐกิจชุมชนของชาวประมงพื้นบ้านบริเวณชายฝั่งทะเลจะนะ จังหวัดสงขลา.

²¹ กรีนพีซ ประเทศไทย. (2561, พฤษภาคม) ตือโลปะตานี วิธีการพัฒนายั่งยืน: การประเมินผลกระทบทางสุขภาพโดยชุมชน กรณีโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินเทพา. <https://archive.greenpeace.or.th/report/Teluk-Patani-Sustainable-Livelihood-and-CHIA.pdf>

²² Thai PBS. (2564, 20 พฤษภาคม). “คลองเตยจะ(ช)นะ” น้ำใจจากชาวสงขลา : C-Site Focus พักด้าว. [วิดีโอ] Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=vasDbJ33wv0>

²³ สุธาสนีย์ จันทรเสนา (2567) โลกทัศน์ทางเศรษฐกิจชุมชนของชาวประมงพื้นบ้านบริเวณชายฝั่งทะเลจะนะ จังหวัดสงขลา.

²⁴ เครือข่ายจะนะรักษ์ถิ่น. (2568, 27 พฤศจิกายน) กลุ่มแม่บ้านเต่าไข่ บ้านสวนกง ตำบลนาทับ อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ร่วมเปิดครัวกลางช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วมในบริเวณตำบลนาทับ อำเภोजะนะ. [Status update]. Facebook. <https://www.facebook.com/share/p/1BpntXBV4v/>

ในการประชุมการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านพื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพนอกเขตพื้นที่คุ้มครอง (OECMs) มีผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุมทั้งในท้องประชุม และในรูปแบบ ออนไลน์ประมาณ 100 คน ผู้เข้าร่วมประชุมได้ร่วมให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ ฉบับที่ 5 ของประเทศ เพื่อความสอดคล้องกับกรอบงานคุณหมิง-มอนทรีออลว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก และหารือภารกิจความร่วมมือดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์และเป้าหมายความหลากหลายทางชีวภาพ ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ แห่งชาติ (National Biodiversity Strategies and Action Plans: NBSAPs) ฉบับที่ 5 ของประเทศ พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อแนวทางและกลไกการขับเคลื่อนให้บรรลุและมุ่งความสำเร็จต่อภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์และเป้าหมาย และการเตรียมความพร้อมการดำเนินงานร่วมกัน รวมทั้งให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อ (ร่าง) หลักเกณฑ์ประเภทพื้นที่ที่มีศักยภาพ และการกำหนดเป้าหมายการเพิ่มพื้นที่ OECMs เพื่อให้การดำเนินงานเรื่อง OECMs ของไทยเกิดผลเป็นรูปธรรมและยั่งยืน สามารถสนับสนุนการปกป้อง คุ้มครองระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพบนพื้นฐาน การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และสามารถสนับสนุนการบรรลุเป้าหมาย 30x30 ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพได้ภายในปี 2573

CBD มีเป้าหมายในการคุ้มครองพื้นที่ทั้งทางบกและทางทะเลให้ได้ร้อยละ 30 ในประเทศไทยนั้น มีพื้นที่ที่ได้รับการคุ้มครองทางทะเลเพียงแค่ร้อยละ 5.1²⁵ ดังนั้นการใช้ OECMs เป็นเครื่องมือในการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพจึงช่วยสนับสนุนการทำงานอนุรักษ์ของชุมชนชายฝั่งได้เป็นอย่างดี ไม่ต้องใช้เวลานานเหมือนพื้นที่คุ้มครองที่ออกโดยรัฐ ทำให้พื้นที่ที่ไม่ได้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการอนุรักษ์แต่มีการบริหารจัดการพื้นที่ที่เอื้อต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในระยะยาวเกิดขึ้นได้ควบคู่กับการมีส่วนร่วมของชุมชน

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบรรลุเป้าหมายร้อยละ 30 โดยใช้ OECMs เป็นเครื่องมือนั้น กรีนพีซ ประเทศไทย ได้มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างศักยภาพ (capacity building) ให้กับเครือข่ายชุมชนโดยมีกระบวนการ ดังนี้

3.1 ส่งเสริมกระบวนการวิทยาศาสตร์ภาคพลเมือง (Citizen science) เพื่อเก็บข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่

แม้ว่ากลุ่มชุมชนในอำเภอจะนะและอำเภอเทพาได้เริ่มเก็บข้อมูลทรัพยากรชุมชนด้วยตัวเองอยู่แล้ว แต่การสนับสนุนจากเครือข่ายภาคประชาสังคมได้ช่วยให้เกิดการเก็บข้อมูลต่อเนื่องปรับปรุงการจัดระเบียบข้อมูลและการนำไปใช้ประโยชน์ให้ดียิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การสื่อสาร การสร้างหลักสูตรเรียนรู้ และการ

²⁵ Office of the National Security Council สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, Maritime Security Focus เอกสารวิชาการวิเคราะห์สถานการณ์ความมั่นคงฯ : บรรลุเป้าหมาย COP15 ด้วยการบริหารจัดการพื้นที่อนุรักษ์นอกเขตพื้นที่คุ้มครองทางทะเล(OECMs) ฉบับที่ 5/2568 วันที่ 1 มีนาคม 2568 <https://share.google/DTC3RZky8qroASJZo>

ออกแบบการจัดการทรัพยากร เป็นต้น โดยกระบวนการวิทยาศาสตร์ภาคพลเมืองที่นำโดยชุมชน ประกอบด้วย การออกแบบการเก็บข้อมูล เก็บข้อมูล วิเคราะห์ และจัดการข้อมูลร่วมกับนักวิชาการ

ข้อมูลของชุมชนประกอบด้วยข้อมูลสัตว์เศรษฐกิจประมงพื้นบ้าน มูลค่าทางเศรษฐกิจ และห่วงโซ่คุณค่าจากประมงพื้นบ้าน นอกจากนี้ยังมีการเก็บข้อมูลสัตว์อื่น ๆ ในระบบนิเวศ เช่น เต่า โลมา และวาฬ ข้อมูลเหล่านี้มีความสำคัญต่อการทำงานอนุรักษ์ร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐและชุมชน รวมทั้งข้อมูลสัตว์และพืชที่ได้รับผลกระทบ หรืออาศัยระบบนิเวศทางทะเลด้วย เช่น นกเขา และข้าวพื้นเมือง เป็นต้น

3.2 สนับสนุนการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนอย่างต่อเนื่อง

อำเภอจะนะและอำเภเทพามีกลุ่มชาวประมงที่มีแนวคิดเรื่องงานอนุรักษ์อยู่หลายกลุ่ม และส่วนมากได้ขึ้นทะเบียนชุมชนชายฝั่งกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแล้ว กลุ่มเหล่านี้ประกอบด้วย กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรชายฝั่งบ้านสวนกง กลุ่มธนาคารปูม้าบ้านบ่อโชน กลุ่มธนาคารปูม้าหัวเขื่อน ปากน้ำเทพา และกลุ่มเทใจให้เทพา พวกเขาทำกิจกรรมอนุรักษ์อย่างต่อเนื่องในพื้นที่ของตนเอง เช่น การทำบ้านปลา การวางปะการังเทียม และการทำธนาคารปู เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีกลุ่มประมงที่จัดทะเบียน วิสาหกิจชุมชนเพื่อทำธุรกิจต่อยอดจากงานอนุรักษ์ เช่น วิสาหกิจกลุ่มสตรีแปรรูปอาหารทะเลบ้านนาทับ

จากการสัมภาษณ์ชุมชนในเบื้องต้นของกรีนพีซ ประเทศไทย พบว่าแม้จะมีกิจกรรมอนุรักษ์ของแต่ละพื้นที่อย่างต่อเนื่อง แต่มีปัญหาที่ทุกกลุ่มชุมชนต้องพบเจอเป็นประจำ เช่น การคุกคามของประมงที่ใช้เครื่องมือผิดกฎหมาย ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง กฎหมายประมง การขาดความรู้ด้านการอนุรักษ์ และพื้นที่ทับซ้อน เป็นต้น ดังนั้นการวางแผนการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนจะช่วยให้มีแผนการที่ชัดเจนเพื่อรับมือกับปัญหาที่เผชิญร่วมกันได้

ในเบื้องต้น กรีนพีซ ประเทศไทย ได้จัดกิจกรรมเชิญชุมชนมาเก็บข้อมูลแปลงกักตุนและสัตว์น้ำดินร่วมกัน ซึ่งข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ได้จะถูกนำไปเป็นตัวกลางในการพูดคุยถึงการจัดการพื้นที่ร่วมกันในระดับอำเภอระหว่างชุมชนต่าง ๆ กิจกรรมยังประกอบด้วยเปิดวงสนทนาเรื่อง OECSs เพื่อพูดคุยถึงการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มด้วย โดยกิจกรรมนี้ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี

แม้ว่าชุมชนจะมีการทำงานอนุรักษ์ในพื้นที่ของตนเองและเริ่มมีการพูดคุยกันระหว่างชุมชนอยู่บ้างแล้ว แต่ความรู้เรื่องการทำงานในภาพใหญ่ยังต้องการการสนับสนุนอย่างมาก กรีนพีซ ประเทศไทย จึงได้ริเริ่มจัดการประชุมเพื่อทำความเข้าใจหลักการของการทำพื้นที่คุ้มครองทางทะเล และทำความเข้าใจบทบาทของตนเองในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก เพื่อให้เกิดการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ และเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร้อยละ 30

3.3 การร่วมกำหนดนิยามความหมายของ “เลชุมชน” หรือ OECSs เพื่อให้ง่ายต่อการสื่อสาร และเชิญชวนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ให้มาเข้าร่วมการจัดการพื้นที่อย่างยั่งยืน

การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการจัดทำพื้นที่ OECS โดยชุมชน ซึ่งจัดโดยกรีนพีซ ประเทศไทย เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2569 ชุมชนได้ให้คำเรียกของคำว่า OECS สำหรับใช้สื่อสารภายในชุมชนว่า "เลชุมชน" ซึ่งมีความหมายถึงพื้นที่ทะเลและชายฝั่งหน้าบ้านอันเป็นแหล่งทำมาหากินของประมงพื้นบ้านหรือประมงชายฝั่ง เลชุมชนเป็นสถานที่ที่ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลและจัดการทรัพยากรทะเลและชายฝั่งร่วมกับภาครัฐ รวมทั้งการส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการดูแลและจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน เพราะทะเลหน้าบ้านคือแหล่งก่อเกิดภูมิปัญญา วิถีชีวิตชุมชน และเศรษฐกิจของชุมชน

เลชุมชนยังหมายรวมถึงการจัดการใช้ประโยชน์จากชายหาด และการจัดการสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อีกด้วย

3.4 การใช้ข้อมูลเพื่อออกแบบการใช้ประโยชน์จากพื้นที่โดยคำนึงถึงความหลากหลายทางชีวภาพ

นอกจากการวางแผนการจัดการทรัพยากรร่วมกันแล้ว การใช้ประโยชน์หรือต่อยอดจากทรัพยากรอย่างยั่งยืนก็เป็นเรื่องสำคัญสำหรับชุมชนในการมีส่วนร่วมในการทำ OECS ข้อมูลฐานทรัพยากรทางทะเลที่ได้ จากกระบวนการ Citizen science นั้นถูกนำไปต่อยอดโดยชุมชนในการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การใช้ประโยชน์ จากฐานทรัพยากรอย่างยั่งยืน หรือที่เรียกว่ายุทธศาสตร์จะนะยั่งยืน ซึ่งถือเป็นแนวคิดแรก ๆ ของการทำงานโดยชุมชนที่ใช้ความหลากหลายทางชีวภาพเป็นศูนย์กลาง (biodiversity-centric) มียุทธศาสตร์ 4 ข้อที่เกี่ยวข้อง กับทะเลโดยตรง ซึ่งการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ทะเลตามยุทธศาสตร์นี้เกิดขึ้นจริงแล้วในหลายตำบล โดยมีกลุ่มชุมชน ที่เริ่มทำงานร่วมกันภายในชุมชนและร่วมกับบุคคลภายนอกในประเด็นดังต่อไปนี้

- **“ความมั่นคงทางอาหาร”** คือ การเข้าถึงอาหารปลอดภัยที่หลากหลายและเพียงพอตลอดปีแม้ในยามภัยพิบัติ รวมทั้งการส่งออกอาหารที่ผลิตได้ในชุมชนไปขายที่อื่นเพื่อสร้างรายได้ และวัฒนธรรมทางอาหาร

- **“อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ”** คือ การผลิตสินค้าที่มาจากภูมิปัญญาและวัตถุดิบในท้องถิ่น โดยวิธีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีและผลพลอยได้ของการผลิตมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อให้หลงเหลือขยะจากการผลิตให้น้อยที่สุด

- **“การท่องเที่ยวและการเรียนรู้เชิงนิเวศ”** คือ การท่องเที่ยวและการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกันระหว่างคน สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อเติมเต็มประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวและไม่หลงลืมอัตลักษณ์ของชุมชน

- **“พลังงานหมุนเวียนยั่งยืน”** คือ การปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานในการทำประมง การท่องเที่ยว รวมทั้งการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่หันไปการใช้พลังงานหมุนเวียนที่มากขึ้น เพื่อลดการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิลที่ส่งผลกระทบต่อทะเลทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น การรั่วไหลของเชื้อเพลิง การก่อมลพิษ และวิกฤตโลกเดือด

3.5 สนับสนุนการมีส่วนร่วมของเยาวชนเพื่อสร้างช่องทางและกระแสนอนุรักษ์

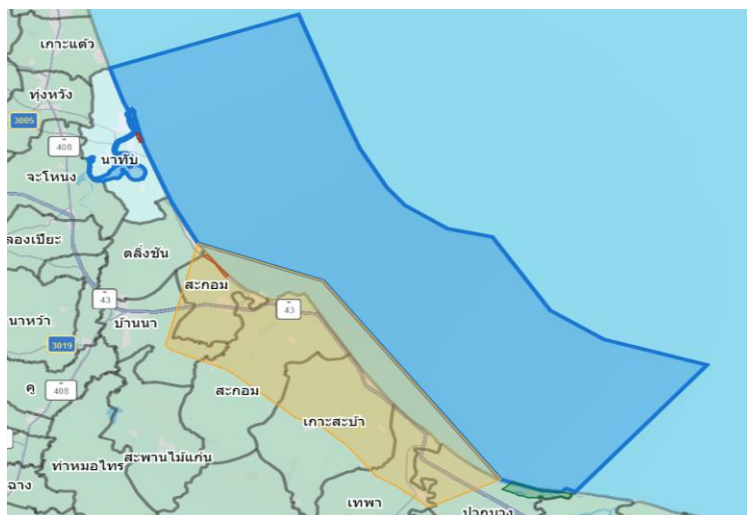
นอกจากงานอนุรักษ์และการต่อยอดฐานทรัพยากรให้เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนแล้ว กรีนพีซ ประเทศไทย ยังสนับสนุนให้ชุมชนใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรในเชิงสร้างสรรค์และการให้ความรู้กับคนรุ่นใหม่ และสร้างพื้นที่ให้คนรุ่นใหม่เข้ามาเรียนรู้ เช่น งานอะบิเย์หะ โรงเรียนลูกทะเล ซึ่งเป็นการเปิดพื้นที่ให้เยาวชนเข้ามาทำงานอนุรักษ์ไปพร้อมกับเรียนรู้การทำงานเป็นเครือข่าย และเป็นกำลังหลักในการดูแลพื้นที่ต่อไปในอนาคต

4. ข้อเสนอให้พื้นที่ทะเลและชายฝั่งอำเภอจะนะ-เทพา เป็นพื้นที่ OECMs

จะนะและเทพามีความยาวชายฝั่งทะเลรวมกันประมาณ 57 กิโลเมตร โดยมี 7 ตำบลที่มีพื้นที่ติดทะเล คือ ต.นาทับ ต.ตลิ่งชัน ต.สะกอม ในฝั่ง อ.จะนะ และ ต.สะกอม ต.เทพา ต.เกาะสะบ้า และต.ปากบาง ในฝั่ง อ.เทพา พื้นที่ทะเลและชายฝั่งที่ชุมชนเสนอให้เป็น OECMs จะนะ-เทพา คิดเป็นพื้นที่ขนาด 647.25 ตารางกิโลเมตร หรือ 404,531.25 ไร่ ประกอบด้วยพื้นที่ลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

4.1 ทะเล จะนะ-เทพา

ชุมชนชายฝั่งจะนะและเทพาขับเคลื่อนงานอนุรักษ์ทะเลร่วมกันมาหลายสิบปี แม้จะมีกลุ่มย่อยที่แยกกันแต่การขับเคลื่อนเพื่อปกป้อง และอนุรักษ์ทรัพยากรมีหลายโครงการที่เกิดขึ้นร่วมกัน เพราะทะเลหน้าอำเภอจะนะและเทพามีระบบนิเวศที่เชื่อมต่อกันอย่างแยกไม่ออก และต้องเผชิญกับปัญหาและภัยคุกคามที่คล้ายกัน ระบบนิเวศของทั้งสองอำเภอประกอบไปด้วย ป่าภูเขา ป่าชายหาด ทะเล คลอง และป่าชายเลน ซึ่งมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ จากการปรึกษาหารือกับชุมชนท้องถิ่นเพื่อเสนอพื้นที่เป็น OECMs ชุมชนจึงเสนอว่า หากจะปกป้องทะเลจะนะจำเป็นต้องปกป้องทะเลเทพาด้วย จึงเสนอพื้นที่ OECMs ครอบคลุม 7 ตำบลชายฝั่งของ อ.จะนะ และ อ.เทพา โดยมีความยาวชายหาด 57 กิโลเมตร และยาวลงไปในทะเล 8 ไมล์ทะเล คิดเป็นพื้นที่ขนาด 640.97 ตารางกิโลเมตร หรือ 400,606.25 ไร่ (ไม่นับพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะช้าง-แหลมขาม) ทั้งนี้ เนื่องจากชุมชนชายฝั่งบางส่วนได้ร่วมกันกับเจ้าหน้าที่เขตห้ามล่าฯ ดูแลทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอยู่ก่อนแล้ว จึงขอดูแลพื้นที่ในเขตห้ามล่าฯ ร่วมกับเจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

รูปภาพที่ 2: แผนที่แสดงพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งที่ต้องการยื่นเป็นพื้นที่ OECMs

4.2 ป่าชายหาดบริเวณตำบลนาทับ

หาดทรายตำบลนาทับเป็นหน้าชายหาดและมีเนินทรายอยู่ข้างหลัง คิดเป็นขนาดพื้นที่ 0.18 ตารางกิโลเมตร หรือ 112.5 ไร่ ป่าชายหาดส่วนใหญ่มีพืชพรรณต่างถิ่น คือ สนทะเล (*Casuarina equisetifolia*) หลายพื้นที่กลายเป็น พื้นที่ปลูกมะพร้าว ยางพารา ที่พัก และร้านอาหาร แต่ยังคงมีพื้นที่ป่าชายหาดบางส่วนที่ถูกเก็บไว้เป็นที่สาธารณะในรูปแบบของกุโบร์และทุ่งเลี้ยงสัตว์

บริเวณใกล้คลองนาทับมีพื้นที่สาธารณะผืนเล็ก ๆ ที่ยังมีสังคมพืชป่าชายหาดอยู่พืชพันธุ์ล่าง บริเวณใกล้ชายหาดที่สำคัญคือ คนทีสอทะเล (*Vitex rotundifolia*)

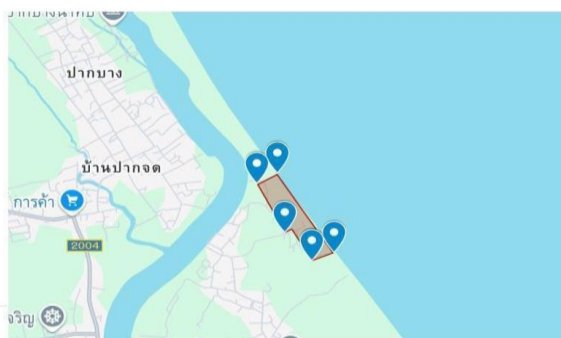
Greenpeace Thailand - OECM - CHANA/THEPA

Greenpeace - Nathap Beach Forest

- 7.056389, 100.706884
- 7.055542, 100.705335
- 7.051528, 100.707439
- 7.049223, 100.709475
- 7.049223, 100.709475
- 7.049889, 100.711156

คนทีสอทะเล (*Vitex rotundifolia*)

This map is made by Greenpeace Thailand under the Ocean Justice campaign in collaboration with local allies.

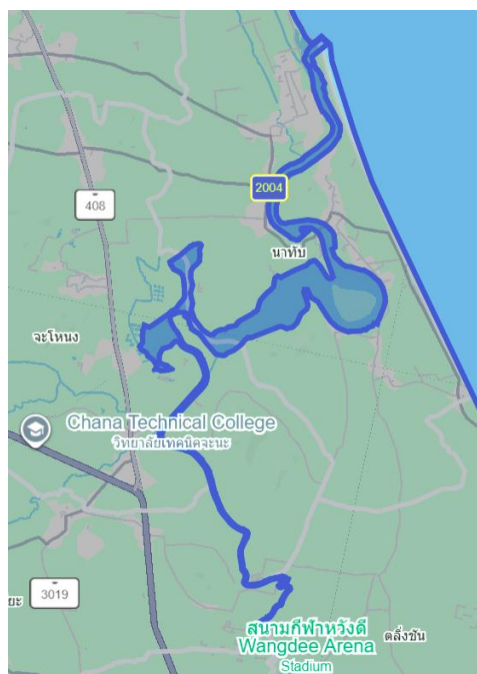
รูปภาพที่ 3: แผนที่แสดงป่าชายหาดบริเวณตำบลนาทับ

รูปภาพที่ 4: คนที่สอทะเล พบบริเวณป่าชายหาด ต.นาทับ อ.จะนะ

4.3 คลองนาทับ อำเภोजะนะ

คลองนาทับ ตั้งแต่ปากอ่าวที่ ต.นาทับ ไปจนถึง ต.ตลิ่งชันมีความยาวคลอง 26.51 กิโลเมตร คิดเป็นขนาดพื้นที่ 6.10 ตารางกิโลเมตร คลองนาทับนั้นมีลักษณะคดเคี้ยว ไหลผ่านหลายหมู่บ้าน และมีพื้นที่ป่าชายเลนอยู่ตลอดเส้นลำคลอง

รูปภาพที่ 5: แผนที่แสดงคลองนาทับ

4.4 ป่าชายหาดในพื้นที่ระหว่างตำบลตลิ่งชันและตำบลสะกอม อำเภोजะนะ

บริเวณหาดสวนกงยาวไปถึงสะกอมนั้นยังคงสามารถพบเห็นป่าชายหาดได้อยู่บ้าง แม้ว่าบางส่วนได้ถูกรอบครองโดยเอกชน แต่บริเวณลานหอยเสียบซึ่งคาบเกี่ยวพื้นที่ 2 ตำบล คือ ตำบลตลิ่งชันและตำบลสะกอม ยังคงถูกเว้นไว้เป็นพื้นที่สาธารณะเนื่องจากความพยายามปกป้องพื้นที่ของชุมชนในสมัยที่เกิดปัญหาพิพาทโครงการท่อก๊าซไทย-มาเลเซีย²⁶ ในบริเวณนี้มีสังคมพืชป่า ชายหาดและสัตว์เฉพาะถิ่น (endemic species) คือ แย้สงขลา

แย้สงขลา (*Leiolepis boehmei*) พบได้เฉพาะถิ่นตามชายฝั่งนครศรีธรรมราช สงขลาและปัตตานีเท่านั้น เมื่อตอนที่ค้นพบมีการวิเคราะห์ DNA พบว่ามีการสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศ (parthenogenesis) โดยตัวอ่อนสามารถเจริญจากไข่ของตัวเมียโดยไม่ต้องอาศัยการผสมจากตัวผู้²⁷ ปัจจุบันอยู่ในสถานะมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ (vulnerable: VU) เนื่องด้วยการคุกคามจากกิจกรรมของมนุษย์ ซึ่งหากไม่มีการจัดการกิจกรรมที่กระทบต่อระบบนิเวศชายหาดและป่าชายหาด แย้สงขลา ก็อาจจะสูญพันธุ์ได้

ทั้งนี้ ป่าชายหาดบริเวณนี้อยู่ในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาปะช้าง-แหลมขามจึงไม่ได้ถูกนับรวมอยู่ในข้อเสนอพื้นที่ OECMs จะนะ-เทพา

Greenpeace Thailand - OECM - CHANA/THEPA

รูปภาพที่ 6: แผนที่แสดงป่าชายหาดบริเวณตำบลตลิ่งชัน

²⁶ ประชาไท. (2549, 26 กุมภาพันธ์) เวทีลานหอยเสียบประกาศ "ถึงยุค เรายังพูด". <https://prachatai.com/journal/2006/02/7491>

²⁷ IUCN Red list. (2017, 22 May) Böhme's Butterfly Lizard: *Leiolepis boehmei*. IUCN.

<https://www.iucnredlist.org/species/99931118/99931123>

รูปภาพที่ 7: แย้สงขลา ถ่ายโดย ขวลิต วิทยานนท์

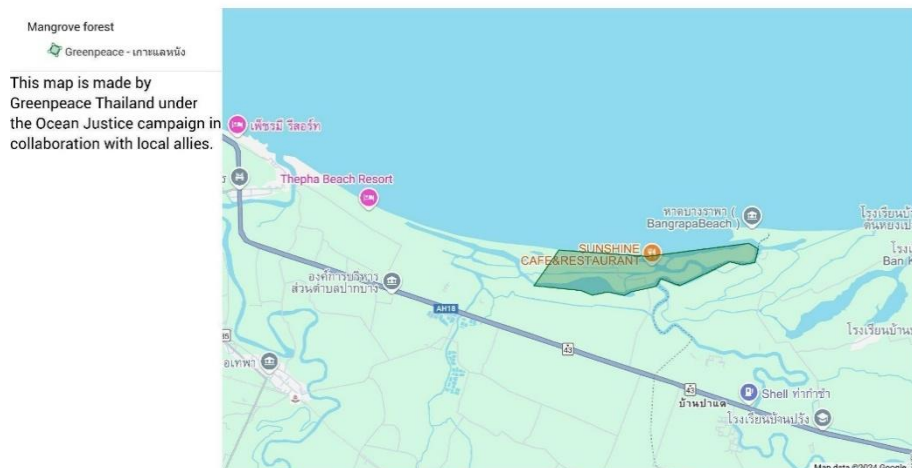
4.5 ป่าชายเลนบ้านเกาะแลหนัง

บ้านเกาะแลหนังเป็นชุมชนใน ต.ปากบาง อ.เทพา เป็นตำบลสุดท้ายของจังหวัดสงขลาที่อยู่ติดทะเลอ่าวไทยติดกับ อ.หนองจิก จ.ปัตตานี มีคลองเส้นหลักคือคลองตู่หยงที่คดเคี้ยวทำให้มีภูมิประเทศคล้ายเกาะ คลองนี้ยังเชื่อมลงอ่าวไทย ทำให้มีระบบนิเวศป่าชายเลนที่เป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน มีอุโมงค์ป่าชายเลน ยาวกว่า 500 เมตร ชุมชนจึงมีอาชีพประมงชายฝั่ง ประมงในคลอง เช่น การเก็บหอยนางรมธรรมชาติ และมีนกหายากอย่างน้อย 1 ชนิดคือ นากเล็กเล็บสั้น (*Aonyx cinereus*) ซึ่งอยู่ในสถานะ VU²⁸ ที่ประชากรมีแนวโน้มลดลง

ป่าชายเลนจุดนี้ยังไม่ได้นับรวมอยู่ในพื้นที่ที่ถูกนำเสนอเป็น OECMs เนื่องจากยังไม่ได้รับการเห็นชอบจากชุมชนที่ดูแลพื้นที่ แต่อาจขยายพื้นที่ OECMs ได้ในอนาคตหากชุมชนเข้าใจเรื่องนี้และให้ความเห็นชอบแล้ว

²⁸ IUCN Red list. (2020, 19 February) Asian Small-clawed Otter. IUCN. <https://www.iucnredlist.org/species/44166/164580923>

Greenpeace Thailand - OECD - CHANA/THEPA

รูปภาพที่ 8: แผนที่แสดงพื้นที่ป่าชายเลนบ้านเกาะแลหนัง

รูปภาพที่ 9: นากเลียบสัน ถ่ายโดย ขวลิท วิทยานนท์

5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการดำเนินการจัดการพื้นที่ทะเลและชายฝั่งของอำเภอจะนะ-เทพา

จากการจัดทำเอกสารสรุปเชิงนโยบาย (policy brief) โดยกรีนพีซ ประเทศไทย กับชุมชนในอำเภอจะนะและอำเภอเทพาเมื่อปี 2567 พบว่า เครื่องมือทางนโยบายที่ชุมชนต้องการให้รัฐใช้เพื่อบรรลุนโยบายความต้องการของชุมชนทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม คือ การจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลโดยมี

ชุมชนเป็นผู้นำ (community-led marine protected areas) ประกอบกับนโยบายส่งเสริมการเป็นผู้ประกอบการของธุรกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดย่อย²⁹ โดยชุมชนมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้³⁰

5.1 ด้านการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชน (capacity building)

- จัดกิจกรรมเสริมความเข้มแข็ง (empowerment) ให้ชุมชนและพัฒนาทักษะที่จำเป็นและเป็นที่ต้องการของชุมชนอย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมความสามารถทางวิชาการ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนกับนักวิชาการจากหลากหลายสาขา ทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ท้องถิ่นด้านความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งกระบวนการติดตามและประเมินผลจากการทำงานอนุรักษ์ทั้งในมิติสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ
- ส่งเสริมให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในเวทีในระดับชาติ และระดับโลก
- จัดทำงบประมาณเพื่อสนับสนุนการสร้างศักยภาพให้กับชุมชนท้องถิ่นที่เป็นปราการด่านหน้าในการปกป้องและบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

5.2 การทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานรัฐ

- ใช้กรอบคิดเรื่องการร่วมบริหารจัดการ (co-management) ระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนในการจัดทำพื้นที่คุ้มครองทางทะเลโดยมีชุมชนเป็นผู้นำ
- จัดทำผังภูมิโนเวศทั้งทะเลและชายฝั่ง กำหนดเขตพื้นที่ร่วมกันระหว่างชุมชนท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งในพื้นที่ทะเลและป่าชายเลน รวมทั้งภาครัฐจะต้องยอมรับข้อมูลที่เก็บร่วมกันกับชุมชนท้องถิ่น
- ปรับปรุงวิธีการสื่อสารและการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ และสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อลดความขัดแย้ง
- ร่วมกันจัดทำกระบวนการติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์อย่างสม่ำเสมอ โดยจัดทำมาตรวัดผลสำเร็จที่ไม่ใช่แค่เม็ดเงินที่ชุมชนได้รับ แต่ยังรวมถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อม และสุขภาวะชุมชน
- ประชาสัมพันธ์สื่อสารกับคนในชุมชนและคนทั่วไปเกี่ยวกับความสำเร็จของการจัดการพื้นที่ทางทะเลโดยชุมชนเพื่อให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีความภาคภูมิใจ

²⁹ รัตนศิริ กิตติก้องนภางค์. (2567, 25 มิถุนายน). พื้นที่คุ้มครองทางทะเล: บ้านเราให้เราดูแลและออกแบบอนาคตยั่งยืน. กรีนพีซ ประเทศไทย. <https://www.greenpeace.org/thailand/story/53149/coastal-communities-policy-deliver/>

³⁰ เครือข่ายจะนะรักษ์ถิ่น, สมาคมรักษ์ทะเลจะนะ, จะนะแบ่งสุข, เครือข่ายนาทวยังยืน และ กรีนพีซ ประเทศไทย (2567). นโยบายพื้นที่คุ้มครองทางทะเลโดยชุมชนเป็นผู้นำเพื่อการออกแบบอนาคตยั่งยืน. กรีนพีซ ประเทศไทย.

5.3 ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในพื้นที่

- จัดทำ "หลักสูตรชุมชน" ที่บูรณาการเรื่องสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และของดีในตำบลของตนเองให้เข้าไปอยู่ในระบบการศึกษาของโรงเรียน ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อให้เข้าใจพื้นที่ มีส่วนร่วมในการต่อยอด และพัฒนาของดีที่มีอยู่ในบ้านของตนเอง

5.4 ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ OECMs อย่างยั่งยืน

- ทำงานร่วมกับกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐาน และมีขั้นตอนการรับรองมาตรฐานสินค้าที่ผลิตโดยชุมชนที่ชัดเจนและไม่ซับซ้อน รวมทั้งประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการดำเนินงานให้ชุมชนได้รับทราบ
- ร่วมกับกระทรวงคมนาคมพัฒนาระบบโลจิสติกส์ เพื่อส่งสินค้าโดยเฉพาะประเภทอาหารสด และอาหารทะเล ไปยังจังหวัดอื่น ๆ
- จัดตั้งแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อวิสาหกิจชุมชนและ/หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดนอกพื้นที่ให้กับชุมชน และให้ผู้บริโภคที่สนใจสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์ของชุมชนได้มากขึ้น และเป็นการเชื่อมโยงเครือข่ายคู่ค้าให้แก่ชุมชนต่าง ๆ
- ช่วยเหลือเรื่องการระดมทุนเพื่อให้ชุมชนเริ่มต้นธุรกิจได้ง่ายขึ้น
- ควรมีการพิจารณาคะแนนธรรมาภิบาลของผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลาง ขนาดย่อย และขนาดย่อม เพื่อลดหย่อนภาษี
- จัดตั้งศูนย์บริการการท่องเที่ยว โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมดูแลจัดทำฐานข้อมูลนักท่องเที่ยวของพื้นที่ตนเอง จัดทำวัตถุประสงค์ ออกแบบกิจกรรม และสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน

รูปภาพที่ 10: แผนผังแสดงความเชื่อมโยงระหว่างการจัดการพื้นที่คุ้มครองทางทะเลโดยชุมชนเป็นแกนหลักกับการทำนโยบาย ซึ่งจะส่งผลดีต่อทั้งสุขภาวะของมนุษย์และระบบนิเวศ และเป็นไปตามเป้าหมายการพัฒนาของสหประชาชาติ

ภาคผนวก

ความหลากหลายชนิดของสัตว์น้ำ

ทะเลและชายฝั่งอำเภอจะนะมีสัตว์น้ำหลากหลายมาก พบพรรณปลาอย่างน้อย 448 ชนิด และเป็นปลาเศรษฐกิจมากกว่า 190 ชนิด และพบสัตว์น้ำเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น กุ้ง ปู หอย อย่างน้อย 90 ชนิด จากการสำรวจตั้งแต่ปี 2540 ถึงปัจจุบันในชายฝั่งของ จ. สงขลา

พบพรรณปลากลุ่มฉลามและกระเบน 24 ชนิด ซึ่งอยู่ในรายชื่อชนิดที่ถูกคุกคาม มีปลาระดับเสี่ยงอย่างน้อย 419 ชนิด ที่ส่วนมากอยู่ในอันดับ Perciformes และ Eupercaria พบ 24 วงศ์ 102 ชนิด และรองลงมาคืออันดับ Carangiformes พบ 44 ชนิด ในทั้งหมดนี้เป็นปลาเศรษฐกิจที่พบนำขึ้นมาบริโภค และจำหน่ายเกือบ 200 ชนิด เป็นวงศ์ปลาหางแข็ง Carangidae ถึง 31 ชนิด และมีชนิดที่สำคัญ เช่น ปลาอินทรี ปลาจะละเม็ด ปลาเก๋า กะพงขาว เป็นต้น (ดูตารางที่ 1)

และยังพบสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังขนาดใหญ่พวกกุ้ง ปู อย่างน้อย 44 ชนิด พวกหอยและปลาหมึก 50 ชนิด ที่พบนำขึ้นมาใช้ประโยชน์ ที่พบหลากชนิดที่สุดเป็นวงศ์กุ้งแชบ๊วย 19 ชนิด และวงศ์ปูม้า 11 ชนิด ชนิดที่พบ และถูกนำขึ้นมามากได้แก่ ปูม้า กุ้งแชบ๊วย-ตะกาด และกั้งกระดาน ส่วนหอยที่พบนำขึ้นมามากได้แก่ หอยหน่ายักษ์ และหอยตาล-สังข์โมฬี ที่ติดปนมากับอวนลอยปูม้า (ดูตารางที่ 2 และ 3)

ตารางที่ 1: พันธุ์ปลาเศรษฐกิจที่พบในชายฝั่งจะนะ

วงศ์		ชนิด		สถานะภาพ
วงศ์ปลาฉลามกบ	Hemiscylliidae	ฉลามกบ, ฉลามใบ้	<i>Chiloscyllium griseum</i>	VU
		ฉลามกบครีบเว้า	<i>Chiloscyllium punctatum</i>	VU
วงศ์ปลาฉลามครีบดำ	Carcharhinidae	ฉลามจ้าวมัน	<i>Carcharhinus amblyrhynchoides</i>	EN
		ฉลามหัวบาตร	<i>Carcharhinus leucas</i>	EN
		ฉลามหูดำ	<i>Carcharhinus melanopterus</i>	VU
		ฉลามทราย	<i>Carcharhinus sorrah</i>	
วงศ์ปลาโรนิน	Rhinidae	โรนันจุด	<i>Rhynchobatus australiae</i>	EN
วงศ์ปลากะเบนธง	Dasyatidae	จิ้งม้อง	<i>Brevitrygon heterura</i>	VU
		กระเบนหิน	<i>Hemitrygon bennetti</i>	VU

		กระเบนลายแมงวัน	<i>Maculabatis gerrardi</i>	VU
		กระเบนน้ำ	<i>Maculabatis pastinacoides</i>	VU
		กระเบนจุดฟ้า	<i>Neotrygon caeruleopunctata</i>	
		กระเบนหน้าดำ	<i>Neotrygon varidens</i>	
		จิ้งม้อง	<i>Telatrygon biasa</i>	NT
วงศ์ปลากระเบนผีเสื้อ	Gymnuridae	กระเบนผีเสื้อ	<i>Gymnura poecilura</i>	VU
วงศ์ปลากระเบนค้ำคาว	Aetobatidae	กระเบนนก	<i>Aetobatus ocellatus</i>	EN
วงศ์ปลาตาเหลือกยาว	Elopidae	ตาเหลือกยาว	<i>Elops machnata</i>	
วงศ์ปลาตาเหลือกสั้น	Megalopidae	ตาเหลือกสั้น	<i>Megalops cyprinoides</i>	
วงศ์ปลายอดจาก	Muraenesocidae	ยอดจาก	<i>Congresox talabonoides</i>	
วงศ์ปลาหลังเขียว	Dorosomatidae	กูแรกกล้วย	<i>Amblygaster leiogaster</i>	
		กูแรกกล้วย	<i>Amblygaster sirm</i>	
		กูแรกลม	<i>Dussumieria albulina</i>	
		โคบ	<i>Anodontostoma chacunda</i>	
		โคบหลังเส้น	<i>Nematalosa nasus</i>	
		มงโกรย	<i>Hilsa kelee</i>	
		กูแร	<i>Sardinella pacifica</i>	
		กูแร	<i>Sardinella gibbosa</i>	
วงศ์ปลาเกะตัก	Engraulidae	กะตักหัวแข็ง	<i>Encrassicholina heteroloba</i>	
		กะตักควาย	<i>Stolephorus oceanicus</i>	
		กะตักหัวอ่อน	<i>Stolephorus insularis</i>	
วงศ์ปลาดาบลาว	Chirocentridae	ดาบลาวยาว	<i>Chirocentrus dorab</i>	

		ดาบลาวลั่น	<i>Chirocentrus nudus</i>	
วงศ์ปลานวลจันทร์ทะเล	Chanidae	นวลจันทร์ทะเล	<i>Chanos chanos</i>	
วงศ์ปลาตุกทะเล	Plotosidae	ตุกทะเล	<i>Plotosus canius</i>	
		ปิ่นแก้ว ดอกสน	<i>Plotosus lineatus</i>	
วงศ์ปลากดทะเล	Ariidae	กดขี้ลิง	<i>Hexanemataichthys sagor</i>	
		ริวกิว	<i>Netuma thalassinus</i>	
		ทุ๊ก	<i>Netuma bilineatus</i>	
		ม่อหยอง	<i>Plicofollis tonggol</i>	
วงศ์ปลาปากคม	Synodontidae	หัวยู่	<i>Harpadon nehereus</i>	
		ปากคม	<i>Saurida elongata</i>	
		ปากคม	<i>Saurida micropectoralis</i>	
		ปากคม	<i>Saurida tumbil</i>	
		ปากคมหางจุด	<i>Saurida undosquamis</i>	
วงศ์ปลาจะละเม็ด	Stromateidae	จะละเม็ดขาว	<i>Pampus argenteus</i>	
		จะละเม็ดขาว	<i>Pampus echinogaster</i>	
		เต้าเตี้ย	<i>Pampus chinensis</i>	
วงศ์ปลาอินทรี	Scombridae	อินชา	<i>Acanthocybium solandri</i>	
		โอหลด	<i>Auxis rochei rochei</i>	
		โอลูกหมู	<i>Auxis thazard thazard</i>	
		โอลาย	<i>Euthynnus affinis</i>	
		ทู	<i>Rastrelliger brachysoma</i>	
		ลั้ง	<i>Rastrelliger kanagurta</i>	

		อินทรีลาย	<i>Scomberomorus commerson</i>	
		อินทรีจุด	<i>Scomberomorus guttatus</i>	
		ทูน่าหลังยาว โอดำ	<i>Thunnus tonggol</i>	
วงศ์ปลาดาบเงิน	Trichiuridae	ดาบเงิน	<i>Lepturacanthus savala</i>	
วงศ์ปลาแพะ	Mullidae	แพะ	<i>Parupeneus pleurostigma</i>	
วงศ์ปลากะพงขาว	Latidae	กะพงขาว	<i>Lates calcalifer</i>	
วงศ์ปลาซับซัน	Lactariidae	ซับซัน ญวน	<i>Lactarius lactarius</i>	
วงศ์ปลาน้ำดอกไม้	Sphyraenidae	สากดำ	<i>Sphyraena baracuda</i>	
		สากตาโต	<i>Sphyraena forsteri</i>	
		สากเหลือง	<i>Sphyraena jello</i>	
		สากบั้ง	<i>Sphyraena putnamae</i>	
วงศ์ปลาพระจันทร์	Menidae	แป้นเศรษฐี	<i>Mene maculata</i>	
วงศ์ปลาทุรา	Polynemidae	ทุรา	<i>Eleutheronema tetradactylum</i>	
		ทุรากาบกล้วย	<i>Polydactylus siamensis</i>	
		ทับทูน	<i>Polydactylus sextarius</i>	
วงศ์จักรผาน	Psettodidae	จักรผาน	<i>Psettodes erumei</i>	
วงศ์ปลาลิ้นควาย	Paralichthyidae	ลิ้นควาย	<i>Pseudorhombus javanicus</i>	
		ลิ้นควาย	<i>Pseudorhombus malayanus</i>	
วงศ์ปลายอดม่วง	Cynoglossidae	ยอดม่วง	<i>Cynoglossus bilineatus</i>	
		ยอดม่วง	<i>Cynoglossus cynoglossus</i>	
		ยอดม่วงเกล็ดใหญ่	<i>Cynoglossus macrolepidotus</i>	
วงศ์ปลาหางแข็ง	Carangidae	โคมงามหน้ามน	<i>Alectis ciliaris</i>	

	โคมงามหน้าตั้ง	<i>Scyris indica</i>	
	สีกุน	<i>Alepes djedaba</i>	
	สีกุนหัวอ่อน	<i>Alepes vari</i>	
	สีกุนทอง	<i>Atule mate</i>	
	จู้ยจิน	<i>Atropus armatus</i>	
	ตะโกรงขาว	<i>Atropus atropus</i>	
	จู้ยจิน	<i>Atropus hedlandensis</i>	
	มกแก้มบาง	<i>Atropus mentalis</i>	
	มกแก้มดำ	<i>Platycaranx chrysophrys</i>	
	มกปากบาง	<i>Platycaranx malabaricus</i>	
	มกหัวดำ	<i>Platycaranx talamparoides</i>	
	มกพริ้ว	<i>Caranx ignobilis</i>	
	มกตาแดง	<i>Caranx sexfasciatus</i>	
	ทูแขก	<i>Decapterus kurroides</i>	
	ทูแขก	<i>Decapterus macarellus</i>	
	ทูแขก	<i>Decapterus macrosoma</i>	
	ทูแขก	<i>Decapterus russelli</i>	
	ตะคองเหลือง	<i>Gnathanodon speciosus</i>	
	แซงไก่	<i>Megalaspis cordyla</i>	
	จะละเม็ดดำ	<i>Parastromateus niger</i>	
	สีกุนตาควาย	<i>Selar boops</i>	
	สีกุนตาโต	<i>Selar crumenophthalmus</i>	

		ข้างเหลือง	<i>Selaroides leptolepis</i>	
		จู้ยจินบั้ง	<i>Uraspis helvola</i>	
		จู้ยจินบั้งปากดำ	<i>Uraspis uraspis</i>	
		สำลี	<i>Seriolina nigrofasciata</i>	
		สละ	<i>Scomberoides commersonianus</i>	
		เฉลียบ	<i>Scomberoides lysan</i>	
		เฉลียบ	<i>Scomberoides tala</i>	
		จะละเม็ดทอง แล่นลม	<i>Trachinotus blochii</i>	
วงศ์ปลาช่อนทะเล	Rachycentridae	ช่อนทะเล	<i>Rachycentron canadum</i>	
วงศ์ปลาอีโต้มอญ	Coryphaenidae	อีโต้มอญ	<i>Coryphaena hippurus</i>	
วงศ์ปลากระโทงแทง	Istiophoridae	กระโทงร่ม	<i>Istiophorus platypterus</i>	
		กระโทงแทงดำ	<i>Istiompax indicus</i>	
วงศ์ปลากะตุงเหว	Belonidae	กะตุงเหวหางจุด	<i>Strongylura strongylura</i>	
		เต็กเล้ง	<i>Tylosurus crocodilus</i>	
		กะตุงเหว	<i>Strongylura leiura</i>	
วงศ์ปลากะบอก	Mugilidae	กระบอกดำ	<i>Planiliza parsia</i>	
		กระบอกดำ	<i>Planiliza subviridis</i>	
		กระบอกท่อนใต้	<i>Ellochelon vaigiensis</i>	
		หมกหางบาน	<i>Crenimugil tade</i>	
		หมกหางฟ้า	<i>Crenimugil seheli</i>	
		ชา	<i>Osteomugil perusii</i>	
		ชา	<i>Osteomugil cunnesius</i>	

วงศ์ปลาใบปอ	Drepaneidae	ใบปอ	<i>Drepane punctata</i>	
		ใบปอหุยาว	<i>Drepane longimana</i>	
วงศ์ปลาหูช้าง	Ephippidae	คลุด	<i>Ephippus orbis</i>	
		หูช้าง	<i>Platax boersi</i>	
		หูช้าง	<i>Platax orbicularis</i>	
		หูช้าง	<i>Platax pinnatus</i>	
		หูช้าง	<i>Platax teira</i>	
วงศ์ปลาแป้น	Leiognathidae	แป้นลาย	<i>Aurigequula fasciatus</i>	
		แป้นข้างทอง	<i>Eubleekeria splendens</i>	
		แป้นเขียว	<i>Gazza rhombea</i>	
		แป้นยักษ์ ลาปิง	<i>Leiognathus equulus</i>	
		ชีแก็ะ บุตรี	<i>Leiognathus brevirostris</i>	
วงศ์ปลาตะกรับ	Scatophagidae	ชีตัง ตะกรับ	<i>Scatophagus argus</i>	
วงศ์ปลาใบขนุน	Siganidae	ใบขนุน	<i>Siganus canaliculatus</i>	
		ใบขนุนจุด	<i>Siganus guttatus</i>	
		ใบขนุนลาย	<i>Siganus javus</i>	
วงศ์กะพงขี้เซา	Lobotidae	หม้อแตก กะพงขี้เซา	<i>Lobotes surinamensis</i>	
วงศ์ปลาวัวสามเงี่ยง	Triacanthidae	สามเงี่ยง	<i>Triacanthus biaculeatus</i>	
วงศ์ปลากะทิง	Monacanthidae	วัวกระทิง	<i>Aluterus monoceros</i>	
		วัว	<i>Monacanthus chinensis</i>	
วงศ์ปลาวัวไก่อตอน	Balistidae	วัวไก่อตอน	<i>Abalistes stellatus</i>	

วงศ์ปลาข้างตะเภา	Terapontidae	ข้างตะเภา	<i>Terapon theraps</i>	
		ข้างตะเภา	<i>Terapon jarbua</i>	
		ข้างตะเภา	<i>Terapon puta</i>	
วงศ์ปลาเห็ดโคน	Sillaginidae	บุรุด เห็ดโคนลาย	<i>Sillago aeolus</i>	
		บุรุด เห็ดโคน	<i>Sillago sihama</i>	
วงศ์ปลากะพงแดง	Lutjanidae	กะพงแดงเขียว	<i>Lutjanus argentimaculatus</i>	
		กะพงทอง	<i>Lutjanus johnii</i>	
		กะพงเหลืองขมิ้น	<i>Lutjanus lutjanus</i>	
		กะพงแดง	<i>Lutjanus malabaricus</i>	
		กะพงข้างป่าน	<i>Lutjanus russelli</i>	
		กะพงแดงหน้าตั้ง	<i>Lutjanus sebae</i>	
		กะพงลาย	<i>Lutjanus vitta</i>	
		หางบัว	<i>Pinjalo lewisi</i>	
		ทรายแดงยักษ์	<i>Pristipomoides typus</i>	
วงศ์ปลาดอกหมาก	Gerreidae	ดอกหมาก	<i>Gerres erythrourus</i>	
		ดอกหมากตาโต	<i>Gerres infasciatus</i>	
		ดอกหมากลาย	<i>Gerres filamentosus</i>	
วงศ์ปลาสร้อยนกเขา ทะเล	Haemulidae	สร้อยนกเขา	<i>Diagramma pictum</i>	
		สร้อยนกเขาปากหมู	<i>Plectorhinchus gibbosus</i>	
		ครี๊ดคราด	<i>Pomadasys kaakan</i>	
		ครี๊ดคราดจุด	<i>Pomadasys maculatus</i>	

วงศ์ปลาหมอสี	Lethrinidae	หมอสี	<i>Lethrinus lentjan</i>	
		หมอสีหัวเหลี่ยม	<i>Lethrinus microdon</i>	
		หมอสีลาย	<i>Lethrinus ornatus</i>	
วงศ์ปลาทูแดง	Nemipteridae	ทูแดง	<i>Nemipterus furcosus</i>	
		ทูแดงโมง	<i>Nemipterus hexodon</i>	
		ทูแดง	<i>Nemipterus japonicus</i>	
		ทูแดง	<i>Nemipterus marginatus</i>	
		ทูแดง	<i>Nemipterus peronii</i>	
		ทูแดง	<i>Nemipterus tambuloides</i>	
		ทูขาว	<i>Scolopsis monogramma</i>	
		ทูขาว	<i>Scolopsis taeniopterus</i>	
วงศ์ปลาจวด	Sciaenidae	จวดม่อม	<i>Johnius dussumieri</i>	
		จวดค่อม	<i>Nibea soldado</i>	
		จวดสามเขี้ยว ละมะ	<i>Otolithes ruber</i>	
		จวดเทียน	<i>Otolithoides biauritus</i>	
		จวดหัวโต	<i>Pennahia macrocephalus</i>	
		จวดหางตัด	<i>Pennahia anea</i>	
		จวด	<i>Pennahia pawak</i>	
		จวดดำ เมียน	<i>Megalonibea diacantha</i>	VU
		จวดทอง	<i>Pseudolarimichthys terengganui</i>	
วงศ์ปลาเงี้ยวหิน	Monodactylidae	สะโหรงแซก	<i>Monodactylus argenteus</i>	
วงศ์ปลานกแก้ว	Scaridae	นกแก้วเกล็ดต่าง	<i>Scarus ghobban</i>	

		นกแก้วคางลาย	<i>Scarus rivulatus</i>	
วงศ์ปลาเก๋า	Epinephelidae	ไอ้ปอด	<i>Cephalopholis boenak</i>	
		กะรังท้องกำป่น	<i>Cephalopholis formosa</i>	
		กะรังลายเมืงพรักไทย	<i>Epinephelus areolatus</i>	NT
		กะรังหางซ้อน	<i>Epinephelus bleekeri</i>	
		กะรังดอกแดง	<i>Epinephelus coioides</i>	
		เก๋าเรื้อน	<i>Epinephelus erythrurus</i>	
		กะรังลาย	<i>Epinephelus fasciatus</i>	
		กะรังเสือ	<i>Epinephelus fuscoguttatus</i>	
		กะรังดอกดำ	<i>Epinephelus malabaricus</i>	
		กะรังลายตุ๊กแก	<i>Epinephelus quoyanus</i>	
		กะรังลายหกแถบ	<i>Epinephelus sexfasciatus</i>	
		กะรังแดงจุดฟ้า	<i>Plectropomus maculatus</i>	

ตารางที่ 2: พันธุ์ กุ้ง ปู กั้ง เศรษฐกิจที่พบในชายฝั่งจะนะ

วงศ์	ชนิด	
Penaeidae	กุ้งแชบ๊วย	<i>Feneropenaeus indicus</i>
	กุ้งแชบ๊วย	<i>Feneropenaeus merguiensis</i>
	กุ้งแชบ๊วย	<i>Feneropenaeus penicillatus</i>
	กุ้งกุลาดำ	<i>Penaeus monodon</i>
	กุ้งลาย	<i>Masupenaeus canaliculatus</i>
	กุ้งกุลาลาย	<i>Eopenaeus semisulcatus</i>

	กุ้งเหลื่องหางฟ้า	<i>Oleopenaeus latisulcatus</i>
	กุ้งตะเข็บ	<i>Parapenaeopsis hardwickii</i>
	กุ้งตะเข็บ	<i>Parapenaeopsis hungerfordi</i>
	กุ้งตะเข็บ	<i>Parapenaeopsis cornuta</i>
	กุ้งลายลิเก	<i>Parapenaeopsis sculptilis</i>
	กุ้งตะกาด	<i>Metapenaeus affinis</i>
	กุ้งตะกาด	<i>Metapenaeus tenuipes</i>
	กุ้งตะกาด	<i>Metapenaeus ensis</i>
	กุ้งหัวมัน	<i>Metapenaeus brevicornis</i>
	กุ้งหวาย	<i>Metapenaeus lysianassa</i>
	กุ้งหวาย	<i>Trachysalambria curvirostris</i>
	กุ้งหวาย	<i>Trachypenaeus malaiana</i>
	กุ้งหวาย	<i>Megokris granulatus</i>
Palaemonidae	กุ้งก้ามกราม	<i>Macrobrachium daqueti</i>
Sergestidae	เคยตาแดง	<i>Acetes erythraeus</i>
	เคยตาดำ	<i>Acetes vulgaris</i>
Portunidae	ปูม้า	<i>Portunus pelagicus</i>
	ปูดาว	<i>Portunus sanguinolentus</i>
	ปูทะเล	<i>Scylla olivacea</i>
	ปูขาว	<i>Scylla paramarmosin</i>
	ปูกระตอย	<i>Charybdis anisodon</i>
	ปูกระตอย	<i>Charybdis affinis</i>

	ปูลาย	<i>Charybdis feriatus</i>
	ปูหิน	<i>Charybdis natator</i>
	ปูหิน	<i>Charybdis helleri</i>
	ปูหิน	<i>Thalamita crenata</i>
	ปูตายาว	<i>Podophthalmus vigil</i>
Varunidae	ปูแป้น	<i>Varuna yui</i>
Grapsidae	ปูแสมก้ามม่วง	<i>Episesarma versicolor</i>
	ปูแสมก้ามแดง	<i>Episesarma mederi</i>
	ปูแสมก้ามทอง	<i>Neosarmatium smithi</i>
Menippidae	ปูใบ้	<i>Menippe rumphii</i>
Callapidae	ปูฤๅษี	<i>Calappa philargius</i>
Galanidae	ปูก้ามขาว	<i>Galane bispinosa</i>
Thenuidae	กั้งกระดาน	<i>Thenus orientalis</i>
Squillidae	กั้งแก้ว	<i>Harpiosquilla harpax</i>
	กั้งตึกแตน	<i>Miyakea nepa</i>
Panuliridae	กุ้งมังกรเลน	<i>Panulirus polyphagus</i>

ตารางที่ 3: พันธุ์หอย ปลาหมึกเศรษฐกิจที่พบในชายฝั่งจะนะ

	วงศ์	ชนิด	
หอยฝาคู่	Mytilidae	หอยกะพง	<i>Modiolus proclivis</i>
		หอยกะพง	<i>Arcuatula arcuatula</i>
	Arcidae	หอยแครงบิด	<i>Trisidos semitorta</i>

		หอยครง	<i>Anadara pinangana</i>
		หอยแครง	<i>Tegillarca granosa</i>
Pinnidae		หอยจอบ	<i>Atrina vexillum</i>
		หอยซองพลู	<i>Atrina lamellata</i>
		หอยซองพลู	<i>Pinna bicolor</i>
Ostraeidae		หอยนางรม	<i>Saccrostraea cuculata</i>
		หอยนางรม	<i>Crassostrea belcheri</i>
Margaritidae		หอยมุก	<i>Pinctada maxima</i>
		หอยนางรมลอย	<i>Pinctada albina</i>
Placunidae		หอยกะช้ำ	<i>Placuna placenta</i>
Donacidae		หอยเสียบ	<i>Latona cuneatus</i>
		หอยเสียบ	<i>Latona incanatum</i>
Veneridae		หอยตลับ	<i>Meretrix meretrix</i>
		หอยตลับ	<i>Meretrix astricta</i>
		หอยลาย	<i>Paphia undulata</i>
Pectinidae		หอยเชลล์	<i>Amusium pleuronectes</i>
		หอยก้น	<i>Geloina expansa</i>
		หอยก้น	<i>Geloina erosa</i>
หอยฝากลม	Strombidae	หอยชักตีน	<i>Laevistrombus canarium</i>
	Babylonidae	หอยหวาน	<i>Babylonia areolta</i>
		หอยหมาก	<i>Babylonia spirata</i>
	Naticidae	หอยตะกายลายเสือ	<i>Natica tigrina</i>

	Muricidae	หอยสังข์หน้ายักษ์	<i>Chicoreus ramosus</i>
		หอยสังข์กระโปรง	<i>Rapana rapiformis</i>
	Melongenidae	หอยสังข์แดง	<i>Volegalea cochlidium</i>
	Volutidae	หอยตาล	<i>Melo melo</i>
		หอยโนรี	<i>Cymbiola nobilis</i>
ปลาหมึก	Sepiidae	หมึกกระดองก้นไหม้	<i>Sepiella inermis</i>
		หมึกกระดอง	<i>Acanthosepion pharaonis</i>
		หมึกกระดอง	<i>Acanthosepion aculeatum</i>
		หมึกกระดอง	<i>Acanthosepion recurvirostrum</i>
		หมึกกระดอง	<i>Sepia brevimana</i>
	Loliginidae	หมึกกล้วย	<i>Uroteuthis chinensis</i>
ปลาหมึก		หมึกกล้วย	<i>Uroteuthis duvauceli</i>
		หมึกกล้วย	<i>Uroteuthis sibogae</i>
		หมึกศอก	<i>Uroteuthis edulis</i>
		หมึกกะตอย	<i>Nipponloligo beka</i>
		หมึกกะตอย	<i>Loliolus affinis</i>
	Sepiolidae	หมึกตุ๊กตุน	<i>Euprymna hoylei</i>
	Sepiotheuthidae	หมึกหอม	<i>Sepiotheuthis lessoniana</i>
	Octopodidae	หมึกสาย	<i>Amphioctopus aegina</i>
		หมึกสาย	<i>Amphioctopus marginatus</i>
		หมึกสาย	<i>Amphioctopus siamensis</i>
		หมึกสาย	<i>Octopus cyanea</i>

		หมึกสาย	<i>Abdopus aculeatus</i>
		หมึกสาย	<i>Cistopus chinensis</i>
		หมึกสายขาว	<i>Cistopus indicus</i>

ภาพสัตว์น้ำเศรษฐกิจบางชนิดที่พบนำขึ้นมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ชายฝั่งจะนะ

พรรณปลา

ฉลามกบครีบน้ำ

Chiloscyllium punctatum

จิ้งม้อง

Brevitrygon heterura

กระเบนน้ำ

*Maculabatis
pastinacoides*

จิ้งม้อง

Telatrygon biasa

ตาเหลือกยาว

Elops machnata

กูแวกล้วย

Amblygaster sirm

กูแวกลม

Dussumieria albulina

กูแวก

Sardinella pacifica

ดาบลาวสั้น

Chirocentrus nudus

นวลจันทร์ทะเล

Chanos chanos

ดุกทะเล

Plotosus canius

กตขี้ลิง

Hexanematichthys sagor

ม่อหยอง

Plicofollis tonggol

ชะโงนทะเล

Harpadon nehereus

จะละเม็ดขาว

Pampus argenteus

เต้าเตี้ย

Pampus chinensis

โอลาย

Euthynnus affinis

อินทรีบั้ง

*Scomberomorus
commerson*

ทูน่าหลังยาว โอดำ

Thunnus tonggol

ดาบเงิน

Lepturacanthus savala

กะพงขาว

Lates calcalifer

ซับซนุน ญวน

Lactarius lactarius

สากเหลือง

Sphyraena jello

กูเรา

*Eleutheronema
tetradactylum*

ยอดม่วง

Cynoglossus bilineatus

โอมงามหน้าตั้ง

Scyris indica

สีกุนทอง

Atule mate

มงแก้วดำ

*Platycaranx
chrysophrys*

แซ้งไก่

Megalaspis cordyla

จะละเม็ดดำ

Parastromateus niger

สละ

*Scomberoides
commersonianus*

ช่อนทะเล

*Rachycentron
canadum*

เต็กเล้ง

Tylosurus crocodilus

กระบอกดำ

Planiliza parsia

ซา

*Osteomugil
cunnesius*

ใบปอหุยาว

*Drepane
longimana*

แป้นยักษ์ ลาปิง

Leionathus equulus

ซีตัง ตะกรับ

Scatophagus argus

ใบขนุนจุด

Siganus guttatus

หม้อแตก กะพงซีเซา

Lobotes

Surinamensis

บุรูด เห็ดโคน

Sillago sihama

กะพงแดงเขียว

Lutjanus argentimaculatus

กะพงทอง

Lutjanus johnii

ดอกหมาก

Gerres erythrorus

สร้อยนกเขา

Diagramma pictum

ครีตคราด

Pomadasys kaakan

หมูสี

Lethrinus lentjan

ทรายแดงโมง

Nemipterus hexodon

จวดสามเขียว ละมะ

Otolithes ruber

จวดดำ เมี้ยน

Megalonibea diacantha

กะรังลายเม็ดพริกไทย

Epinephelus areolatus

กะรังดอกแดง

Epinephelus

coioides

พรรณสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง

กุ้งแชบ๊วย

*Feneropenaeus
merguensis*

กุ้งกุลาดำ

Penaeus monodon

กุ้งกุลาลาย

Eopenaeus semisulcatus

กุ้งตะเข็บ

*Parapenaeopsis
hardwickii*

กุ้งตะกาด

Metapenaeus ensis

ปูม้า

Portunus pelagicus

ปูทะเล

Scylla olivacea

ปูลาย

Charybdis feriatus

ปูแสมก้ามม่วง

Episesarma versicolor

ปูฤๅษี

Calappa philargius

กั้งกระดาน

Thenus orientalis

กั้งแก้ว

Harpiosquilla harpax

หอยแครงปิด

Trisidos semitorta

หอยซองพลู

Atrina lamellata

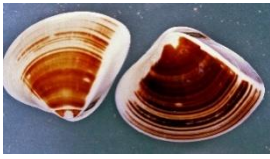
หอยมุก

Pinctada maxima

หอยเสียบ

Latona cuneatus

หอยตลับ

Meretrix meretrix

หอยเชลล์

Amusium pleuronectes

หอยก้น

Geloina expansa

หอยหวาน

Babylonia areolata

หอยสังข์หนั้ยักษ์

Chicoreus ramosus

หอยตาล

Melo melo

หอยโนรี

Cymbiola nobilis

หมีกระดอง

*Acanthosepion
pharaonis*